

Doktrína „unwilling or unable“ a právo na sebeobranu proti nestátním aktérům

ABSTRAKT

Již několik desítek let představuje boj s mezinárodním terorismem velkou výzvu pro celé mezinárodní společenství. Státy se s těmito nestátními aktéry snaží různým způsobem bojovat. Jedním ze způsobu boje je zneškodnění nestátního aktéra na území státu, ve kterém se tento aktér usadil a z něhož připravuje a koordinuje své útoky. Státy se často při takovýchto akcích odvolávají na právo na sebeobranu s tím, že stát, na jehož území se nestátní subjekt nachází, není schopen či ochoten se s ním sám vypořádat. Právu na sebeobranu proti nestátním aktérům a nově vznikající doktríně „unwilling or unable“ je věnována tato práce.

Práce je rozdělena do úvodu, čtyř kapitol a závěru. První je věnována obecně zákazu použití síly a hrozby silou. Druhá kapitola se věnuje právu na sebeobranu. Nejprve je pozornost věnovaná obecně právu na sebeobranu, kdy je rozebrán podrobněji ozbrojený útok. Následně je představen restriktivní a extenzivní přístup k právu na sebeobranu. Pozornost je pak blíže věnována preemptivní a preventivní sebeobraně, kdy u preventivní sebeobrany je posuzována její legalita. Tato kapitola se rovněž věnuje právu na sebeobranu proti nestátním aktérům a v této souvislosti je sledován vývoj v otázce přičitatelnosti ozbrojeného útoku státu, z jehož území nestátní aktér operuje.

Třetí kapitola se pak přímo věnuje doktríně „unwilling or unable“, kdy je rovněž posuzováno, zda se doktrína již stala součástí pozitivního mezinárodního práva. Současně je představen test vytvořený Ashley Deeks, který má státům pomoci zhodnotit, zda je hostitelský stát ochotný či schopný se s nestátním aktérem nacházejícím se na jeho území sám vypořádat.

Poslední kapitola je pak věnovaná dvěma případovým studiím. Prvně je posuzováno, zda by doktrína „unwilling or unable“ mohla být užita na tureckou invazi do Sýrie v boji proti PKK/YPG a druhá studie posuzuje možnou aplikaci doktríny na zabití Usámy bin Ládina americkými jednotkami na území Pákistánu.